

**СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА**

Обґрунтовано та вдосконалено теоретико-методичні підходи до оцінювання інноваційних процесів та розроблено практичні рекомендації щодо формування аналітичного забезпечення як інформаційної системи управління інноваційною діяльністю підприємств. Визначено мету аналізу інноваційної активності та порядок його проведення. Запропоновано систему показників оцінки інноваційної активності підприємств.

Постановка проблеми

Поточний стан інноваційної діяльності в Україні більшістю експертів-науковців визначається як кризовий і такий, що не відповідає сучасному рівню розвитку інноваційних процесів у країнах, для яких інноваційний розвиток є ключовим вектором економічної стратегії. Зокрема, у 2011 р. інноваційною діяльністю у промисловості України займалося близько 16 % підприємств від їх загальної кількості, тоді як у 2010 р. цей показник становив 13,8 [1], проте така кількість інноваційно-активних підприємств все одно є недостатнім, якщо порівнювати даний показник з аналогічним у США, Японії, Німеччині й Франції, де частка інноваційних підприємств становить 70–80 % від їх загальної кількості [2]. Про низьку інноваційну активність підприємств свідчать показники обсягів реалізованої інноваційної продукції в Україні (3,8 % від загального обсягу; в Євросоюзі – 75 %). Крім цього, спостерігається безупинне зниження рівня наукомісткості вітчизняної продукції. Як наслідок, вітчизняна продукція стає дедалі менш конкурентоспроможною, а в експорті збільшується частка мінеральної сировини і продукції первинної переробки.

Проблема відставання національної економіки від економік розвинутих держав світу за рівнем технологічного розвитку та інноваційною активністю була визнана урядом [3]. Створення привабливого інвестиційно-інноваційного клімату та розвиток інфраструктури інноваційної діяльності вимагає розробки відповідних сучасним умовам методологічних та організаційно-методичних інструментів збору та обробки інформації, якісно нових методів її аналізу та оцінки інноваційних процесів. Виконання цих умов може забезпечити система аналізу інноваційної діяльності підприємства. Разом з тим, складність та багатоаспектність задач, які необхідно вирішувати в умовах сучасної

господарської моделі, вимагають зміни теоретичних та практичних підходів до побудови системи показників, що лежать в основі аналізу інноваційних процесів.

Аналіз останніх досліджень та постановка завдання

Сьогодні здійснюється велика кількість досліджень, присвячених методологічним аспектам інвестиційно-інноваційної діяльності, оцінки ефективності інновацій та управління ними в господарюючих суб'єктах різних рівнів. Інноваційна діяльність підприємств оцінюється як у рамках фінансового, економічного, так і безпосередньо інвестиційного аналізу. Результати таких досліджень представлені у працях О. Кантаєвої, Г. Бірмана, С. Шмідта, Е. Крилова, В. Власової, І. Журавкової, О. Кузьміна, С. Покропивного, П. Харіна, Ю. Бажала, М. Корінька, Ф. Бутинця та ін. Однак, не зважаючи на те, що питанням управління у сфері інновацій наразі приділяється значна увага, методологічні та методичні аспекти їх аналізу через систему показників та інформаційні ресурси і рахунки бухгалтерського обліку опрацьовані недостатньо.

Метою дослідження є створення концепції побудови системи показників для аналізу інноваційної активності підприємств, розробка науково-методичних та практичних рекомендацій з удосконалення облікового процесу, який лежить в основі таких досліджень.

Об'єкт та методика дослідження

Об'єктом дослідження є теоретико-методичний процес оцінювання інноваційної активності та результативності інноваційної діяльності підприємств. Теоретичною і методологічною основою даного дослідження є системний підхід до вивчення економічних явищ, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів з цієї проблематики. У процесі дослідження використано комплекс наукових методів досліджень, серед яких абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення і формування висновків), діалектичний метод та системний підхід до вивчення економічних явищ й процесів, порівняння (зіставлення різних показників) та наукового абстрагування.

Результати дослідження

Важливе місце в аналізі діяльності підприємства у сфері інновацій займає аналіз його інноваційної активності, під якою розуміється економічна активність як сукупність всіх наукових, технологічних, організаційних, фінансових та комерційних заходів, які фактично призводять або мають на меті впровадження інновацій [4].

Індикаторами оцінки інноваційної активності, на наш погляд, є фінансові результати від інноваційної діяльності, фінансова стійкість й інвестиційна привабливість організації. Виділені оцінки характеризують, в цілому, економічний стан організації і фінансові результати її діяльності, в яких, у кінцевому рахунку, і знаходять відображення результати інноваційної діяльності.

Ділова активність підприємства відображається через абсолютні (виручка, собівартість, прибуток (збиток)) і відносні (оборотність, рентабельність) показники. При цьому, вплив результатів інноваційної діяльності на ділову активність проявляється в їх динаміці та зміні визначальних чинників. Особливий інтерес при цьому представляє порівняльний аналіз темпових показників виручки, собівартості, фінансових результатів, інноваційних активів, капіталу.

Оцінка фінансової стійкості, будучи, з одного боку, компонентом інноваційного потенціалу (- сукупності усіх наявних матеріальних і нематеріальних активів підприємства, що використовуються у процесі здійснення інноваційної діяльності [5]), показником інноваційної активності, з іншого, відображає ефективність інноваційної діяльності через зміни величини і структури активів й джерел їх формування, показники ліквідності та платоспроможності, відповідність структури джерел структурі активів.

Характеристика фінансової стійкості організації та його ділової активності є основою оцінки інвестиційної привабливості підприємства, яка, крім того, залежить від рівня різного роду ризиків у діяльності організації, вартості компанії, зовнішніх умов його діяльності, займаного на ринку положення, іміджу, репутації керівних органів, кадрового потенціалу [6].

У той же час, для виявлення взаємозв'язку між інтенсивністю введення інновацій, етапами впровадження інновацій та відповідними показниками інноваційної активності й господарської діяльності підприємства в цілому доцільно сформуванати таку систему показників (табл. 1):

- 1) показники, що відображають наявність інноваційних об'єктів, які забезпечують господарську діяльність;
- 2) показники, що свідчать про інноваційну активність підприємства;
- 3) показники ефективності інноваційної діяльності підприємства.

Таблиця 1. Система показників інноваційної активності підприємств

Оцінка господарської діяльності	Показники за видами об'єктів інновацій		
	Показники, що відображають наявність інноваційних об'єктів, що забезпечують господарську діяльність	Показники, що свідчать про інноваційну активність підприємства	Показники ефективності інноваційної діяльності підприємства
Оцінка ділової активності	<ul style="list-style-type: none"> • Обсяг та структура інноваційних активів 	<ul style="list-style-type: none"> • Обсяг та структура впроваджених інновацій. • Обсяг та структура виробленої інноваційної продукції. • Обсяг виручки від продажу інноваційної продукції. 	<ul style="list-style-type: none"> • Прибуток (збиток) від інноваційної діяльності. • Рентабельність інноваційної діяльності.

<p>Оцінка фінансової стійкості</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Оборотність інноваційних ресурсів. • Ступінь інноваційності ресурсів. • Рівень наукомісткості ресурсів. • Коефіцієнт оновлення технології. 	<ul style="list-style-type: none"> • Коефіцієнт оновлення продукції. • Питома вага інноваційної продукції. • Частка доходу від інноваційної продукції. • Частка виконання власних науково-дослідних розробок. • Коефіцієнт наукомісткості виробництва. 	<ul style="list-style-type: none"> • Частка прибутку від інноваційної діяльності. • Коефіцієнт збалансованості грошових потоків.
<p>Оцінка інвестиційної привабливості</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обсяг інвестицій в інновації. • Рівень інноваційності інвестицій. 	<ul style="list-style-type: none"> • Мультиплікативна моделі оцінки впливу витрат на освоєння інновацій. 	<ul style="list-style-type: none"> • Рентабельність інвестицій в інновації. • Співвідношення приросту результатів використання потенціалу підприємства та інвестованими коштами в інноваційну діяльність. • Вартість підприємства.

Джерело: власні дослідження.

Система індикаторів, що використовується з цією метою, повинна відрізнятися простотою розрахунків, зрозумілістю та можливістю використання наявних інформаційних джерел. Така система буде актуальною для прийняття рішень щодо доцільності інновацій (особливо реальних), адже вони вимагають детального аналітичного обґрунтування з ряду причин. Розглянемо дану систему показників детальніше.

1.1. Серед показників, що відображають наявність інноваційних ресурсів підприємства, перш за все, необхідно виділити обсяг та структуру інноваційних об'єктів, що забезпечують господарську діяльність підприємства, тобто сукупність всіх інноваційних об'єктів, що відображаються як активи підприємства. Аналітичні спостереження дадуть можливість вивчати рівень забезпечення даними ресурсами (дефіцит чи надлишки) з метою розвитку підприємства, а також дозволять формувати інформації про склад інноваційних ресурсів за джерелами їх надходження, видами економічної діяльності та видами самих інноваційних об'єктів. Джерелом інформації для такого аналізу можуть виступати дані на рахунках 1-го класу бухгалтерського обліку за різними субрахунками. При цьому, ми пропонуємо відображати інноваційні ресурси як окремі об'єкти бухгалтерського обліку.

1.2. Результативність інноваційно-інвестиційної діяльності значною мірою визначається ступенем інноваційності об'єктів інвестування, що вказує на

потенційні можливості модернізації господарської діяльності. Рівень інноваційності ресурсів визначається за наступною формулою (1)

$$PI_{об} = \frac{BOб_{ін}}{BOб_{заг}}, \quad (1)$$

де $PI_{об}$ – рівень інноваційності об'єктів; $BOб_{ін}$ – вартість об'єктів (ресурсів) підприємства, що вважаються інноваційними, $BOб_{заг}$ – загальна вартість усіх об'єктів, що забезпечують господарську діяльність. Розрахунок даного показника можна проводити за підприємством в цілому, а також за окремими складовими ресурсами та видами економічної діяльності. Зокрема, доцільно буде розраховувати даний індекс окремо за основними засобами (субрахунки рахунка 10 «Основні засоби»), за нематеріальним активам (субрахунки рахунка 12 «Нематеріальні активи»), по довгостроковим біологічними активами (субрахунки рахунка 16 «Довгострокові біологічні активи») тощо.

1.3. До критеріїв забезпечення інноваційної діяльності, тобто тих характеристик, які значною мірою впливають на її розвиток, належить рівень наукомісткості ресурсів, що розраховується як частка нематеріальних активів у балансі підприємства:

$$PHP = \frac{BAP_{нма}}{BAP_{акт}} * 100\% \quad (2)$$

де PHP – рівень наукомісткості ресурсів, $BAP_{нма}$ – вартість нематеріальних активів на підприємстві, $BAP_{акт}$ – загальна вартість усіх активів підприємства. Чим вищий даний коефіцієнт співвідношення нематеріальних активів до всіх видів ресурсів підприємства, тим кращим вважається потенціал підприємства для провадження інноваційної діяльності.

1.4. Оцінювати технічний рівень забезпеченості інноваційної діяльності можна, використовуючи коефіцієнт оновлення технології, який розраховують за формулою

$$K_{он.тп} = \frac{N_{н.тп}}{N_{заг.тп}}, \quad (3)$$

де $K_{он.тп}$ – коефіцієнт оновлення технології; $N_{н.тп}$ – кількість впроваджених нових технологічних процесів; $N_{заг.тп}$ – загальна кількість технологічних процесів. Формулу можна використовувати для обґрунтування спроможності підприємства випускати продукцію при використанні передової техніки і технології виробництва, що забезпечує такий важливий параметр, як якість [7].

1.5. Аналіз обсягів інвестицій в інновації здійснюється з метою виявлення, наскільки сприятливим є інвестиційне середовище на підприємстві, які саме джерела фінансування задіяні й наскільки ефективно вони використовуються, чи забезпечені ресурсами процеси впровадження новачій, Інформацію щодо

інвестицій залучених в інноваційні проекти, можна отримати з рахунку 15 бухгалтерського обліку.

1.6. З метою підвищення точності аналізу інноваційної активності доцільно ввести показник рівня інноваційності інвестицій. Даний показник (РІ) розраховується як відношення інвестицій в інновації ($I_{ін}$) до загального обсягу інвестицій в господарську діяльність підприємства ($I_{заг}$) за певний проміжок часу

$$PH = \frac{I_{ін}}{I_{заг}} * 100\% \quad (4)$$

Аналіз обсягів інвестицій в інновації за їх абсолютним рівнем в цілому по підприємству і видами економічної діяльності повинен забезпечити здійснення діагностики інновацій за напрямками: ресурсні інновації, інноваційні товари, інноваційні процеси (технології), організаційні інновації, маркетингові інновації, екологічно-соціальні інновації.

2. Для повноти аналітичного дослідження у сфері інноваційної діяльності підприємств принципово важливою є оцінка ступеня активності самого підприємства як за величиною та структурою понесених витрат, які вказують на напрями інноваційних процесів, так і за результатами, отриманими від ведення такої діяльності.

2.1. Серед абсолютних показників, що характеризують інноваційну активність підприємства, слід виділити обсяг та структуру інновацій, що були впроваджені на підприємстві. Аналіз інноваційної діяльності повинен забезпечити здійснення діагностики інновацій за напрямками: ресурсні інновації, інноваційні товари, інноваційні процеси (технології), організаційні інновації, маркетингові інновації, екологічно-соціальні інновації, тому вказаний показник доцільно аналізувати за такими індикаторами:

- кількість освоєних інноваційних видів продукції;
- кількість впроваджених нових технологічних процесів (у тому числі маловідходних та ресурсозберігаючих);
- кількість опанованих нових систем організації і управління, або нових управлінських технологій, або нових бізнес-процесів;
- кількість впроваджених нових методів продажу, включаючи значні зміни в упаковці продукту; кількість відкритих нових ринків або завойованих нових позицій для продукції підприємства;
- кількість впровадження інноваційних заходів з метою покращення умов праці робітників на підприємстві та заходів з питань охорони довкілля.

Крім того, на підприємстві аналіз обсягу та структури інновацій доцільно здійснювати у розрізі асортименту продукції. Таким чином, управлінський персонал підприємства отримує якісну інформацію для управління процесом впровадження нових видів продукції. Однак впровадження детального аналізу у

практику ускладнюється через неналежне інформаційно-аналітичне супроводження зазначеного процесу.

2.2. Результатом інноваційної діяльності на підприємстві буде вироблений інноваційний продукт, тому обсяг та структура виготовленої інноваційної продукції є ключовим показником для аналізу інноваційної активності підприємства та темпів приросту виробництва конкретних видів інноваційної продукції (робіт).

2.3. Іншим аспектом, котрий необхідно враховувати при комплексній оцінці інноваційної діяльності підприємства, є коефіцієнт оновлення продукції, що може показати технічний рівень виробництва, а також відповідність існуючої організаційної структури управління і технології:

$$Q_{он.пр} = \frac{Q_{ин}}{Q_{пр}} * 100\% \quad (5)$$

де $Q_{он.пр}$ – коефіцієнт оновлення продукції; $Q_{н}$ – обсяг випуску нової (інноваційної) продукції, грн.; $Q_{тов}$ – обсяг випуску товарної продукції, грн. Важливість розрахунку даного показника для оцінки інноваційної діяльності підприємства пояснюється тим, що на його основі можна зробити висновок про доцільність її фінансування, адже нова продукція, як правило, є конкурентоспроможною, і проблем з її збутом немає [7].

2.4. Наступним важливим показником, що характеризує ефективність інноваційної діяльності підприємства, є питома вага інноваційної продукції, для розрахунку якого пропонуємо використати формулу

$$П_{ин.пр} = \frac{Q_{ин}}{Q_{пр}} * 100\% \quad (6)$$

де $П_{ин.пр}$ – питома вага інноваційної продукції, %; $Q_{ин}$ – обсяг інноваційної продукції, грн; $Q_{ин}$ – загальний обсяг продукції на підприємстві, грн.

Разом з тим, слід зазначити, що вироблена інноваційна продукція може бути використана в двох напрямках: реалізована на сторону або ж використана для подальшої господарської діяльності власного підприємства.

2.5. Аналіз фінансових результатів (зокрема і прогнозованих) від реалізації інноваційної продукції не має принципових відмінностей від аналізу доходів з інших, не інноваційних видів діяльності, оскільки експлуатація інновацій та інноваційних товарів, зокрема, це лише один з напрямів (можливо, сегментів) поточної діяльності. У результаті аналізу рахунку 7 «Доходи» бухгалтерського обліку, на субрахунках якого доцільно окремо відображати доходи від інноваційної діяльності, рекомендуємо виділяти такі показники:

- обсяги виробництва та реалізації інноваційної продукції (товарів, послуг);

- структуру доходу від інноваційної продукції (товарів, послуг) у розрізі видів інноваційної продукції, структурних підрозділів, за асортиментом тощо);
- ціни на інноваційну продукцію;
- частка доходу від реалізації інноваційного товару.

Окремі часткові показники, як частка доходу від реалізації інноваційного товару, доцільно використовувати для оцінювання ефективності, розвиненості та масштабів інноваційної діяльності. Даний показник ми пропонуємо розраховувати за наступною формулою:

$$ЧД_{ин.пр} = \frac{D_{ин}}{D_{заг}}, \quad (7)$$

$ЧД_{ин.пр}$ – частка доходу, отриманого від реалізації інноваційної діяльності, $D_{ин}$ – дохід підприємства від реалізації інноваційної продукції; $D_{заг}$ – загальний дохід підприємства.

2.7. Якщо ж інноваційна продукція використовуються для власних потреб підприємства, нововведення переходять з виду товарної інновації у ресурсну та відображаються як активи в балансі підприємства. Для оцінки інноваційної активності підприємств необхідно не лише опрацювання обсягу та структури витрат, у тому числі по окремих джерелах і в динаміці по роках, а й розрахунок витрат на інновації в розрізі центрів відповідальності.

2.9. Важливим елементом ефективного управління витратами є визначення коефіцієнта наукомісткості виробництва, котрий доцільно визначати як співвідношення витрат на науку (інновації) до загальної суми витрат виробництва, тобто за формулою:

$$K_n = \frac{B_{ин}}{B_{заг}}, \quad (8)$$

де K_n – коефіцієнт наукомісткості виробництва; $B_{ин}$ – обсяг витрат на інноваційну діяльність (науку); $B_{заг}$ – загальна сума витрат виробництва.

2.10. Якісне дослідження інноваційних витрат забезпечуватиме скорочення затрат в процесі здійснення технологічної операції чи підвищення ефективності використання ресурсу. Для визначення величини резервів підвищення ефективності інновацій, а також факторного впливу обсягу витрат на результативність інноваційної діяльності доцільно використовувати мультиплікативну модель. У мультиплікативній моделі оцінки впливу витрат на освоєння інновацій на зміну витрат на одиницю обсягу реалізованої продукції

$\left(\frac{Z}{BP} \right)$ визначають за такими показниками: $Z_{ин}$, Z – витрати на освоєння нововведень і загальні витрати відповідно, грн; $BP_{ин}$, BP – виручка від реалізації інноваційної продукції й загальна виручка від реалізації продукції відповідно, грн. [8]

Мультиплікативна модель має вигляд:

$$\frac{Z}{BP} = \frac{Z_{in}}{BP_{in}} \cdot \frac{Z}{Z_{in}} \cdot \frac{BP_{in}}{BP}, \quad (9)$$

де $\frac{Z_{in}}{BP_{in}}$ – витрати на освоєння інновацій на одиницю обсягу реалізованої продукції; $\frac{Z}{Z_{in}}$ – коефіцієнт співвідношення загальних витрат до витрат на освоєння інновацій; $\frac{BP_{in}}{BP}$ – частка виручки від реалізації інноваційної продукції у загальній сумі виручки від реалізації продукції.

3. Одним з найважливіших завдань управління інноваційною діяльністю організації є аналіз доцільності та ефективності інноваційної діяльності і окремих її напрямків. Дослідження літературних джерел з даного питання показали, що традиційним напрямком в аналізі інноваційної діяльності є застосування показників ефективності інвестицій у проектному аналізі: терміну окупності, мінімуму приведених витрат, ROI (рентабельності інвестицій), NPV (поточної чистої вартості), IRR (внутрішньої норми доходності) і т.п.

Разом з тим, практика господарювання виробничих підприємств свідчить про те, що інноваційна діяльність не виключає і звичайної виробничо-господарської діяльності з надання послуг і випуску раніше освоєної традиційної продукції. У чистому вигляді лише створення нового підприємства може визначатися як інноваційний проект у повному розумінні. У цій ситуації поточну, безперервно триваючу інноваційну діяльність підприємства стає неможливо оцінювати лише методами проектного аналізу. Специфіка інноваційної діяльності виробничих підприємств передбачає безперервне впровадження нових засобів виробництва, технологій, видів продукції, модернізацію організаційної структури підприємства, найчастіше без жорсткої прив'язки до конкретних інноваційних проектів. Тому, система показників для аналізу ефективності такої діяльності неминуче повинна включати показники систематичної інноваційної активності виробничих підприємств і використання їх ресурсів для отримання інноваційних продуктів й відповідних конкурентних переваг [9].

3.1. Для оцінки ефективності інноваційної діяльності до переліку показників варто віднести, по-перше, прибуток від інноваційної діяльності. Показники прибутку та чистого прибутку можуть бути ключовими показниками в цілому для визначення ефективності інноваційної діяльності підприємств. Адже, чим вищий даний показник, тим більша віддача для підприємства в якості грошових ресурсів для подальшої господарської діяльності та для держави в якості

податків. За показником прибутку можна визначати ефективність державного стимулювання інноваційної діяльності.

3.2. По-друге, для оцінки ефективності інноваційної діяльності, на думку авторів, доцільно використовувати показник частки прибутку від інноваційної діяльності в загальному обсязі прибутку підприємства. Цей показник дозволить зробити висновки щодо розвиненості та масштабів інноваційної діяльності на підприємстві

$$\text{ЧПі} \delta = \frac{\Pi_{i\delta}}{\Pi_{\text{заг}}} \quad (11)$$

3.3. По-третє, як ми вважаємо, для більш повного аналізу інноваційної діяльності доцільно також вивчати грошовий потік від інноваційної діяльності як складову грошового потоку підприємства, і на його основі розраховувати за наступною формулою коефіцієнт збалансованості грошових потоків

$$\text{КЗГК}_{in} = \frac{\text{ГП}_{\text{вх}_{i\delta}}}{\text{ГП}_{\text{вих}_{i\delta}}}, \quad (12)$$

де $\text{ГП}_{\text{вх}_{in}}$ – вхідний потік грошей від інноваційної діяльності; $\text{ГП}_{\text{вих}_{in}}$ – вихідний потік грошей від інноваційної діяльності.

3.4. Рентабельність інвестицій в інновації (R_i) показує, скільки прибутку підприємство отримало в розрахунку на 1 гривню витрат, вкладених в інноваційну діяльність (в цілому і за окремими напрямками), і може бути розрахована за формулою

$$R_i = \frac{\Pi_{i\delta}}{B_{i\delta}} \quad (13)$$

3.5. Аналіз ефективності інноваційної діяльності забезпечується показниками, які формуються співвідношенням приросту результатів використання потенціалу підприємства та інвестованими коштами в інноваційну діяльність. Для оцінки ефективності інвестицій в нововведення можна використати співвідношення:

$$\frac{\Delta \text{ЧДП}_{in} (\text{ЧПП}_{in} \cdot \text{ДВП}_{in})}{\text{ЧДП}_{in} (\text{ЧПП}_{in} \cdot \text{ДВП}_{in})} > \frac{\Delta \text{СВА}_{in}}{\text{СВА}_{in}}, \quad (14)$$

де ЧДП_{in} – чистий дохід підприємства від інноваційної діяльності; ЧПП_{in} – чистий прибуток підприємства від інноваційної діяльності, додана вартість підприємства; СВА_{in} – середньорічна вартість інноваційних активів підприємства [10].

Використовуючи порівняння, можна зробити висновок: якщо темпи збільшення результативних показників інноваційної діяльності переважають темпи збільшення активів, що використовуються у процесі впровадження інновацій, то за інших рівних умов підприємство покращує ділову активність,

ефективність інноваційної діяльності та поліпшує задоволення потреб власників, держави і найманих працівників. А якщо ж навпаки – відбувається збільшення ресурсомісткості створення об'єктів господарювання і погіршується використання інновацій.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Обґрунтовано необхідність уточнення та реформування системи оцінки інноваційної діяльності господарюючих суб'єктів з метою створення сприятливих умов для управління інноваційною діяльністю підприємств. Пропонована нами система показників інноваційної активності дозволить, на наш погляд, комплексно, всебічно проаналізувати інноваційну активність і масштаби інноваційної діяльності організації, оцінити її інноваційний потенціал, а також дати наступну і перспективну оцінку ефективності інноваційної діяльності, що є запорукою успішного інноваційного розвитку.

Подальші дослідження щодо аналізу інноваційної діяльності господарюючих суб'єктів спрямовуватимуться на вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління інноваційною діяльністю підприємств, розробку методики обліку і аналізу результатів інноваційної діяльності з ціллю виявлення впливу інновацій на вартість підприємства.

Література

1. *Щербань Ю. Ю.* Розвиток інноваційної діяльності підприємств в Україні [Електронний ресурс] / *Ю. Ю. Щербань.* – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=2465>
2. *Амоша О.* Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та рішення / *О. Амоша* // Економіст. – 2005. – № 6. – С. 28–32.
3. Про схвалення Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері: розпорядження КМУ від 10.09.2012 р. № 691-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-shvalennja-koncepciji-reformuvannja-derzhavnoyi-politiki-doc112970.html>
4. *Тарасенко О. І.* Оцінка інноваційної активності підприємства в системі стратегічного управління / *І. О. Тарасенко, О. М. Королько, К. С. Белявська* // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 9 (99). – с. 133–141.
5. *Гриньов А. В.* Оцінка інноваційного потенціалу підприємства / *А. В. Гриньов* // Проблеми науки. – 2003. – № 12. – С. 12–17.
6. *Файзрахманова Г. Р.* Развитие учетно-аналитического обеспечения инновационной деятельности организации: дис. канд. эконом. наук : 08.00.12 / *Г. Р. Файзрахманова.* – Казань, 2011. – 303 с.
7. *Харів П. С.* Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів: монографія / *П. С. Харів.* – Тернопіль: “Економічна думка”, 2003. – 326 с.

8. *Краснокутська Н. В.* Інноваційний менеджмент: навч. посібн. / *Н. В. Краснокутська.* - К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.
 9. *Апин М. П.* Учет и анализ инновационной деятельности научно-производственного предприятия : дис. канд. эконом. наук : 08.00.12 / *М. П. Апин.* - Саратов, 2008. – 198 с.
 10. *Мороз Ю. Ю.* Обліково-інформаційна система моніторингу економічного потенціалу підприємства: монографія / *Ю. Ю. Мороз.* – Житомир : Рута, 2011. – 352 с.
 11. *Ілляшенко С. М.* Інноваційний менеджмент : підручник / *С. М. Ілляшенко.* – Суми : ВТД –Університетська книга, 2010. – 334 с.
 12. *Кривич Я. М.* Управління інноваційним потенціалом банку: дис. канд. екон. наук : 08.00.08 / *Я. К. Миколаївна* – Суми : ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ», 2010. – 282 с.
 13. *Вольська Г. К.* Аналіз інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні діяльності [Електронний ресурс] / *Г. К. Вольська.* – Режим доступу: <http://repository.crimea.edu/jspui/bitstream/123456789/4242/1/volskiy.pdf>
 14. *Ткачева Н. Н.* Проблемы развития инновационной деятельности в Украине / *Н. Н. Ткачева, С. А. Чернов* // Менеджер. – 2000. – № 3. – С. 66 – 71.
 15. *Кантасва О. В.* Бухгалтерський облік і аналіз інноваційної діяльності підприємств: організація і методологія : монографія / *О. В. Кантасва.* – Житомир : Кузьмін Дн.Л., 2010. – 424 с.
 16. *Бирман Г.* Экономический анализ инвестиционных проектов / *Г. Бирман, С. Шмидт.* – М. : Изд-во "Банки и биржи", ЮНИТИ, 1997. – 631 с.
 17. *Фатенок-Ткачук А. О.* Деякі аспекти обліку інноваційної діяльності [Електронний ресурс] / *А. О. Фатенок-Ткачук, В. М. Пронь.* – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ekon/2010_29_1/statti/12.htm
-
-